

ԱՌԱՄ

ՏՂԱՆ իրմէ պղարկին չհաւնիր, միամիտ կը սեպէ, վրան կը ծիծաղի. պատանին տղուն վրայ կը ծիծաղի, զինքը տղայութենէ վեր՝ մարդ կը սեպէ. բայց երիտասարդը դեռ զան ալ տղայ կը ճանչնայ, ու միայն զինքը կը կարծէ ուժով ու խելացի. սակայն կատարեալ հասակը գիտէ՝ որ երիտասարդին քով շատ հեղ հպարտութիւն կայ քան հմուտութիւն. միայն ծերը՝ իրաւամբ զինքը կը սեպէ փորձ, ամէն հասակէ ալ անցած ըլլալով. բայց եկու նայէ որ իրմէ վարի հասակներն ալ զինքը չափէն անդին անցած սեպելով՝ կ'արհամարհեն: Հիմայ ով է խելացին, ով է ծիծաղելին: — Աւջինը՝ չեմ գիտեր ով. երկրորդը՝ ամէնքս ալ:

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԴԱՍ

ՏՂՈՒՆ առջի վարպետը մայրն է. ով որ բաղդ ունենայ աս առջի վարպետը լաւ ունենալ, ան տղան անտարակոյս՝ խելացի, գիտուն և առաքինի պիտի ըլլայ վերջը: Ազգերնիս կրթեալ և գիտուն ընելու փափագնիս՝ պէտք է աղաչէ զմայրերն ալ որ իրենց մատուց տղեկներուն միտքը սկզբնէն պղծ տիկոզցմէ կրթել մանր ու դիւրին բաներ սորվեցնելով, և չտարակուսին որ մեծ օգուտ կ'ընեն մարդկութեան ալ՝ ազգերնուս ալ, և կը յաջողին ալ. վասն զի աս վարպետութեան շնորհքը բնութիւնը տուեր է իրենց: Մենք օրինակի համար, երբեմն մտքերնիս սորվեցնելու բաներ կը ձգենք. զոր օրինակ

Հ. Կ'ուզես որ ինծի շատ սիրելի ըլլաս, անանկ ալ ուրիշներուն:

Աս հարցմունքիս տղուն պատասխանը յայտնի է:

Հ. Ի՞նչպէս կրնաս սիրելի ըլլալ:

Պ. Իմաստուն կամ գիտուն ըլլալով:

Հ. Իմաստունը ի՞նչ է:

Պ. Ան որ շատ բան գիտէ:

Հ. Ի՞նչպէս կը գիտնայ:

Պ. Չգիտցած բանը մօրը կը հարցնէ, կամ մայրը տղուն կը զոռցէ, ան ալ միտքը կը պահէ մօրը ըսածը. վերջը ուրիշ մարդիկներէ ալ (որ վարպետ կ'ըսուին) անանկ բաներ կը սորվի, և ասով կ'ըլլայ իմաստուն:

Հ. Շատ բան կայ գիտնալիք:

Պ. Խիստ շատ բան կայ:

Հ. Ո՞րն է ամենէն մեծը ու հարկաւոր:

Պ. Զնատուած ճանչնալը:

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

Ինչո՞ւ կատուները արևուն մէջ աչուրնին գոց կը քալեն:

— Վասն զի իրենց աչքին բերը խոշոր ըլլալով

շատ լուսոյ ճառագայթ կ'ընդունի, որ աչքը կը խայթեն. ուստի այս անհանգստութենէս ազատ մնալու համար բնականապէս լուսաւորութեան մէջ աչուրնին կը գոցեն:

ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

Աւարիայի Թաւախ. Անցեալ թերթին մէջ իմացուցինք հայոց թուականը, և անոր նորոգութիւնը 532 տարի վերջը՝ Սարկաւագ վարդապետին ձեռք. աս 532 տարին մէկ չքան մըն է որ դրաւ Էսա Աղեքսանդրացին մեր տոմարին հաստատուած ասեմները, որով տօները կը կարգաւորէին. Սարկաւագ վարդապետէն վերջը առաջին անգամ ըմբսաւ 1615ին: Ան ասեմն Ազարիա անունով Զուղայեցի մը՝ նոր կարգաւորութիւն ըրաւ տոմարին՝ Պարսկաստանի կողմի հայերուն համար. տարւոյն սկիզբն դրաւ դարնան հասարակածին մարտի 21 (ըստ հին տոմարի), և առաջին օր սեպտեմբ Դամն ամսոյն, որ է առաջին ամիս իր տոմարին. ուստի 1616էն սկսաւ երրորդ չքան հինգ հարիւրէկի, (այսպէս կ'ըսուի 532 տարուան չքանը) անոր հետ ալ նոր թուական մը, որ կ'ըսուի Փոքր կամ Աւարիայի: Ազարիայի տարին նահանջ ընելով տարեգլուխը անփոփոխ կը մնայ: Ահա աս է Տօմարին մէջ նշանակուած Ազարիային տարեմուտը, որ այս տարի մուտ իր 234 տարին իր ամիսներուն անուանքն ալ տօմարին վերջի երեսը կը գտնես:

ՎԵՐՏԱՌԻԿ ԶԱԽԵՇՏ

ԳԱՌՈՐԸ մայի Պէ պէ, և եղն Մոյ մոյ, Գորտըն Կաւ կուս կարգայ, ագուաւն Կոյ կոյ. վառեկն ասէ Բի բի, կրկուն Կոս կուս կուս, Ղարիպ կունկան ով չքգիտէր ըզկուս կուս. Մուկըն Ծի ծի, Կատուն մլաւէ Մնեաւ մնեաւ, Ճոխ Ճոխ Ճրպուսն, յայտնի է շանըն հաւփ հաւփ: Տիրացունայց ճառերն Բզ ըզ ըսկանին եւ քերդուածներն վերջանան Ին ին ին:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

ԵՊԻՔ զարմանք մը լսեցէք. Թիւ է ու չէ, նա զոյ ալ չէ. Իրմէն իրեն չափ վերուցէք Դարձեալ իրմէն բան պակսած չէ:

ՄԱՐՏԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ ԻՐ ԶՐԱՀ (ՍԷՄԿ, ԶԵՐ):